

**An Roinn Turasóireachta, Cultúir,
Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán**
Department of Tourism, Culture,
Arts, Gaeltacht, Sport and Media

ACHT NA DTEANGACHA OIFIGIÚLA 2003

GEALLTANAIS SHAMPLACHA D'ULLMHÚ SCÉIMEANNA TEANGA

www.gov.ie/ga/eagraiocht/an-roinn-turasoireachta-cultuir-ealaion-gaeltachta-spoirt-agus-mean/

Clár

1. CUMARSÁID Ó BHÉAL	3
Fáiltiú	3
Duine le duine/ Seirbhís Chuntair	3
Lasc-chlár	3
Cumarsáid Ghutháin leis an bPobal	4
Teachtaireachtaí Réamhthairfeadta	4
Fógraí beo.....	4
2. CUMARSÁID SCRÍOFA	5
Foirmeacha Iarratais.....	5
Bileoga Eolais / Bróisiúir	5
Foilseacháin/ Treoirlínte.....	5
3. NA MEÁIN	6
Preaseisiúintí.....	6
Urlabhraí na Meán	6
Fógraíocht.....	6
Na Meáin Shóisialta.....	6
Óráidí.....	6
4. TEICNEOLAÍOCHT FAISNÉISE	7
Ríomhphoist	7
Suíomhanna Gréasáin	7
Córais Ríomhaireachta	8
Seirbhísí Idirghníomhacha.....	8
5. AN GHAELTACHT	9
An Ghaeltacht.....	9
Cruinnithe	9
Óráidí.....	9
6. MODHANNA EILE CHUN INNIÚLACHT SA GHAEILGE A FHEABHSÚ.....	10
Oiliúint.....	10
Earcaíocht.....	10
Gníomhaíochtaí Cur Chun Cinn Teanga / Acmhainní.....	10

1. CUMARSÁID Ó BHÉAL

Fáiltiú	<ul style="list-style-type: none">• Beidh eolas ag foireann an fháilithe ar na bunbheannuithe i nGaeilge / beidh siad ábalta déileáil le an bpobal i nGaeilge / beidh siad líofa i nGaeilge.• Beannófar roimh chustaiméirí i dtosach báire i nGaeilge agus ansin i mBéarla.• Beannófar roimh chustaiméirí go dátheangach.• Fógrófar ainmneacha na mball foirne atá in ann cumarsáid i nGaeilge i rannóga éagsúla oifig an chomhlachta phoiblí agus ag an bhfáiltiú.• Ní bheidh moill mhíchúí mar thoradh ar sheirbhísí i nGaeilge a bheith á lorg ag an bhfáiltiú. Tá socruithe in áit chun baill den phobal a chur i dteagmháil go tapa leis an oifigeach/na hoifigigh c(h)uí atá freagrach as an tseirbhís a éileofar a chur ar fáil i nGaeilge.• Beidh seirbhís trí mheán na Gaeilge ar fáil ó na rannóga seo a leanas: (le sonrú).• Gheofar rogha teanga an chustaiméara amach agus cuirfear é/í i dtreo an oifigigh chuí. Mura mbeidh an t-oifigeach ar fáil, cuirfear na roghanna seo a leanas ar fáil:<ul style="list-style-type: none">○ gaoch ar ais nuair a bheidh Gaeilgeoir ar fáil;○ gnó a dhéanamh trí bhall eile foirne a chuirfidh seirbhís aistriúcháin ar fáil, nó○ leanúint ar aghaidh agus gnó a dhéanamh i mBéarla.
Duine le duine/ Seirbhís Chuntair	<ul style="list-style-type: none">• Cinnteoidimid go mbeidh ball amháin foirne in ann déileáil go héifeachtach leis an bpobal i nGaeilge.• Cuirfear an tseirbhís chuntair a chuirtear ar fáil i mBéarla ar fáil i nGaeilge chomh maith.• Cuirfear liosta chun dáta ar fáil de bhaill foirne atá in ann seirbhís a chur ar fáil i nGaeilge.
Lasc-chlár	<ul style="list-style-type: none">• Tabharfaidh foireann an lasc-chláir ainm an chomhlachta phoiblí i nGaeilge.• Tabharfaidh foireann an lasc-chláir ainm an chomhlachta phoiblí i nGaeilge agus i mBéarla.

	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh eolas ag foireann an lasc-chláir ar na bunbheannuithe i nGaeilge agus beidh siad in ann an glao a aistriú chuig ball eile foirne atá in ann Gaeilge a labhairt. • Cuirfear liosta chun dáta ar fáil d'fhoireann an lasc-chláir de na baill foirne atá in ann seirbhís a chur ar fáil i nGaeilge. • Forbrófar gnáth-threoiríní chun déileáil le glaoiteoirí ar mian leo labhairt i nGaeilge agus cuirfear ar fáil iad do na rannóga éagsúla oifige. • Beidh seirbhís ghutháin trí mheán na Gaeilge ar fáil ó na rannóga seo a leanas: (le sonrú) • Fógrófar ainmneacha na mball foirne atá in ann cumarsáid i nGaeilge i rannóga éagsúla oifig an chomhlachta phoiblí agus ag an bhfáiltiú. • Tá socruithe oiriúnacha in áit ionas go bhféadfaidh foireann an lasc-chláir baill den phobal a chur i dteagmháil gan mhoill le cibé oifig nó oifigeach atá freagrach as an tseirbhís a theastaíonn a chur ar fáil i nGaeilge, má tá sin ar fáil. • Beidh foireann an lasc-chláir in ann seirbhís chuimsitheach a chur ar fáil do dhuine ar bith a dteastaíonn seirbhísí trí Ghaeilge uathu. • Cinnteoidimid go gcuirfidh gach rannóg a dhéileálann leis an bpobal seirbhísí i nGaeilge ar fáil. • Beidh an tseirbhís i nGaeilge chomh maith céanna leis an tseirbhís a chuirfear ar fáil i mBéarla. • Beidh teachtaireachtaí gutháin dátheangacha ag baill foirne atá toilteanach seirbhís dhátheangach a chur ar fáil.
<p>Cumarsáid Ghutháin leis an bPobal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cuirfear treoir ar fáil don fhoireann ar dhéileáil le glaonna gutháin ó Ghaeilgeoirí. Beannófar roimh chustaiméirí i dtosach báire i nGaeilge agus ansin i mBéarla. • Cuirfidh baill foirne dhátheangacha custaiméirí ar an eolas go bhfuil siad sásta gnó a dhéanamh trí Ghaeilge má theastaíonn.
<p>Teachtaireachtaí Réamhthairfeadta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh beannuithe pearsanta réamhthairfeadta gutháin na mball foirne i bhfoirm dhátheangach.
<p>Fógraí beo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh xx% d'fhógraí beo dátheangach. • Beidh gach fógra beo dátheangach.

2. CUMARSÁID SCRÍOFA

Foirmeacha Iarratais	<ul style="list-style-type: none">• Beidh leagan dátheangach nó Gaeilge ar fáil de na foirmeacha iarratais is mó a úsáidtear (liosta le sonrú)• Beidh gach foirm nua iarratais ar fáil go dátheangach laistigh den chumhdach céanna.• Beidh gach foirm nua iarratais ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach.• Beidh an Ghaeilge agus an Béarla taobh le taobh in aon cháipéis amháin i ngach iarratas a fhoilseofar.• I gcásanna eisceachtúla, foilseofar foirmeacha in aon teanga amháin ach le ráiteas sa leagan Béarla den fhoirm go bhfuil leagan Gaeilge den fhoirm ar fáil chomh maith.• Beidh an leagan Gaeilge d'fhoirmeacha iarratais ar fáil sna hasraonta céanna leis an leagan Béarla.
Bileoga Eolais / Bróisiúir	<ul style="list-style-type: none">• Beidh leagan dátheangach nó Gaeilge ar fáil de na bileoga eolais agus na bróisiúir is mó a úsáidtear (liosta le sonrú).• Beidh xx% de na bileoga eolais agus na bróisiúir ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach. Beidh an critéir roghnaithe bunaithe ar éileamh ón bpobal.• Beidh xx% de bhileoga nua eolais agus de bhróisiúir nua ar fáil go dátheangach. Beidh an critéir roghnaithe bunaithe ar éileamh ón bpobal.• Beidh gach bileog eolais agus bróisiúir ar fáil go dátheangach nó i nGaeilge.• Beidh gach bileog nua eolais agus gach bróisiúir nua ar fáil go dátheangach nó i nGaeilge.
Foilseacháin/ Treoirínte	<ul style="list-style-type: none">• Beidh xx% d'fhoilseacháin, treoirínte, srl. ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach. Beidh an critéir roghnaithe bunaithe ar éileamh ón bpobal.• Beidh gach foilseachán, treoirínte, srl. ar fáil go dátheangach nó i nGaeilge.

3. NA MEÁIN

Preaseisiúintí	<ul style="list-style-type: none">• Eiseofar xx% de phreasráitis go dátheangach chuig na meáin agus é mar aidhm go n-eiseofar an t-ábhar seo go comhuaineach• Eiseofar xx% de phreasráitis go dátheangach chuig na meáin Ghaeilge meáin agus é mar aidhm go n-eiseofar an t-ábhar seo go comhuaineach.• Eiseofar gach preasráitis go dátheangach chuig na meáin agus é mar aidhm go n-eiseofar an t-ábhar seo go comhuaineach.• Eiseofar gach preasráiteas a bhaineann le cúrsaí Gaeltachta nó Gaeilge i nGaeilge nó go dátheangach ag an am céanna.
Urlabhraí na Meán	<ul style="list-style-type: none">• Cuirfimid ball foirne ar fáil agus/nó oiliúint a chur ar bhall foirne, chun plé leis na meáin Ghaeilge.• Beidh urlabhraí/urlabhraithe Gaeilge ar fáil i gcomhair agallamh leis na meáin Ghaeilge.• Cuirfear liosta reatha d'urlabhraithe Gaeilge ar fáil do na meáin agus coinneofar an liosta sin chun dáta.
Fógraíocht	<ul style="list-style-type: none">• Beidh ráiteas ar gach fógra, ag cur fáilte roimh úsáid na Gaeilge.
Na Meáin Shóisialta	<ul style="list-style-type: none">• Beidh an t-ábhar ar fad a uaslódálfar ar na meáin shóisialta dátheangach.
Óráidí	<ul style="list-style-type: none">• Beidh xx% d'ábhar Gaeilge in óráidí Béarla.

4. TEICNEOLAÍOCHT FAISNÉISE

Ríomhphoist	<ul style="list-style-type: none">• Foilseoidimid seoladh ríomhphoist ar leith i gcomhair ceisteanna i nGaeilge ar shuíomh/suímh gréasáin an chomhlachta phoiblí.• Beidh gnáth-theachtaireachtaí ríomhphoist - séanadh mar shampla - dátheangach.
Suíomhanna Gréasáin	<ul style="list-style-type: none">• Beidh an t-ábhar seasta ar an leathanach baile agus ar na príomhleathanaigh sonraithe ar shuíomh gréasáin an chomhlachta phoiblí i nGaeilge.• Beidh an t-ábhar seasta ar leathanach baile suíomh nua gréasáin ar bith ar fáil go dátheangach.• Beidh an t-ábhar seasta ar leathanach baile suíomh gréasáin tánaisteach ar bith atá ann cheana féin ar fáil go dátheangach.• Soláthrófar agus forfheidhmeofar córas a chinnteoidh go mbeidh an leagan Gaeilge den ábhar ar an suíomh gréasáin ar aon dul leis an leagan Béarla.• Beidh nascleanúint ó leathanach ar an leagan Béarla den suíomh gréasáin chuig an leathanach ábhartha ar an leagan Gaeilge.• Beidh an t-ábhar seasta ar an suíomh gréasáin agus ar shuíomh gréasáin tánaisteach ar bith eile de chuid an chomhlachta phoiblí ar fáil go dátheangach.• Beidh an t-ábhar seasta ar shuíomh nua gréasáin ar bith ar fáil go dátheangach.• Beidh an t-ábhar seasta ar shuíomh tánaisteach gréasáin ar bith atá ar fáil faoi láthair ar fáil go dátheangach.• Forbrófar leathanach Gaeilge ar an inlín agus cuimseoidh sé treoir bunúsach maidir le soláthar seirbhísí Gaeilge agus infhaighteacht acmhainní teanga Gaeilge.• Forbrófar leathanaigh Gaeilge ar an suíomh gréasáin an chomhlachta phoiblí agus coinneofar chun dáta iad.• Cuirfear gach suíomh gréasáin ar fáil i nGaeilge.• Cuirfear gach suíomh nua gréasáin ar fáil go hiomlán dátheangach.• Cuirfear an t-ábhar ar fad do shuíomh gréasáin tánaisteach ar bith atá ar fáil faoi láthair ar fáil go hiomlán dátheangach.

<p>Córais Ríomhaireachta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh gach córas reatha ríomhaireachta comhoiriúnach don Ghaeilge. • Beidh córas ríomhaireachta nua ar bith a shuiteálfar ábalta déileáil leis an nGaeilge. • Beidh áiseanna nua cló ar bith ábalta déileáil go hiomlán leis an nGaeilge. • Leanfaidh an Comhlacht Poiblí ag baint úsáid ghníomhach as teicneolaíocht chun feabhas a chur ar sholáthar seirbhísí dátheangacha. • Méadófar an chuid den Inlíon a bhaineann leis na Teangacha Oifigiúla mar thaca agus mar acmhainn don fhoireann.
<p>Seirbhísí Idirghníomhacha</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh polasaí aontaithe in áit maidir leis na seirbhísí ar líne agus idirghníomhacha a bheidh ar fáil ar bhonn dátheangach. • Beidh seirbhísí ar bith ar líne nó idirghníomhacha a fhorbraíonn an comhlacht poiblí féin ar fáil go dátheangach. • Beidh seirbhísí ar bith ar líne agus idirghníomhacha a fhorbraíonn cuideachtaí seachtracha ar fáil go hiomlán dátheangach de réir fáil a bheith orthu go teicniúil. • Cuirfear gach seirbhís ar líne agus idirghníomhach ar fáil ar bhonn dátheangach. • Cuirfear gach seirbhís nua ar líne agus idirghníomhach ar fáil ar bhonn dátheangach. • Beidh na leathanaigh rochtana ar fad a bhaineann leis na seirbhísí ar líne agus idirghníomhacha ar fáil ar bhonn iomlán dátheangach.

5. AN GHAELTACHT

An Ghaeltacht	<ul style="list-style-type: none">• Beidh an Ghaeilge ina teanga oibre i ngach oifig atá lonnaithe sa Ghaeltacht roimh 20xx.• Beidh gach ball foirne a dhéileálann leis an nGaeltacht líofa i nGaeilge faoi 20xx.• Beidh gach ball foirne a dhéileálann leis an nGaeltacht, nó a oibríonn sa Ghaeltacht, líofa i nGaeilge faoi 20xx.• Beidh comhfhreagras a bhaineann le pobal na Gaeltachta dátheangach nó i nGaeilge amháin.• Cuirfear córas in áit chun a chinntiú gur i nGaeilge amháin, má theastaíonn sin, a bheidh an comhfhreagras le pobal na Gaeltachta.
Cruinnithe	<ul style="list-style-type: none">• Nuair a theastaíonn, tionólfar cruinnithe sa Ghaeltacht i nGaeilge, le haistriúchán comhuaineach i mBéarla, mar is cuí.• Cuirfear fáilte roimh ionchur i nGaeilge agus i mBéarla ag cruinnithe poiblí a eagraíonn an comhlacht poiblí nó a eagraítear thar a cheann.• Beidh cruinnithe a eagraíonn comhlacht poiblí, a bhaineann le gnóthaí Gaeilge, i nGaeilge nó dátheangach, mar is cuí.
Óráidí	<ul style="list-style-type: none">• Is i nGaeilge amháin a bheidh gach óráid a bhaineann leis an nGaeltacht / a bheidh ar siúl sa Ghaeltacht.

6. MODHANNA EILE CHUN INNIÚLACHT SA GHAELGE A FHEABHSÚ

Oiliúint	<ul style="list-style-type: none">• Cuirfear deiseanna ar fáil chun cumas Gaeilge na foirne a fheabhsú. I gcomhar leis an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, déanfar socruithe cuí chun oiliúint sa Ghaeilge agus teastas tástála inniúlachta a chur ar fáil don fhoireann chun:<ul style="list-style-type: none">○ tacú leis an bhfoireann chun a líofacht sa Ghaeilge a choimeád agus a fhorbairt,○ feabhas a chur ar chumas na foirne a n-oibleagáidí agus a riachtanais Ghaeilge i gcur i gcrích a ndualgas a chomhlíonadh, agus○ córas tástála inniúlachta creidiúnaithe a chur ar fáil don fhoireann.• Cuirfear an fhoireann ar an eolas faoi acmhainní teanga ar nós; www.focal.ie, www.focloir.ie, www.breis.focloir.ie, www.abair.ie, chomh maith le WinGléacht, an leagan leictreonach d'fhoclóir Gaeilge-Béarla Uí Dhónaill.
Earcaíocht	<ul style="list-style-type: none">• Cuirfear pacáiste ionductúcháin ar fáil do bhaill nua foirne ina mbeidh cóip dár scéim chomhaontaithe.
Gníomhaíochtaí Cur Chun Cinn Teanga / Acmhainní	<ul style="list-style-type: none">• Cinnteoidh ár leabharlann inmheánach go mbeidh leabhair agus ábhair eile i nGaeilge ar fáil mar acmhainn don fhoireann chun a gcumas Gaeilge a fheabhsú.• Spreagfar an fhoireann chun páirt a ghlacadh i ngníomhaíochta cultúrtha teanga.• Beidh an fhoireann ar an eolas faoi choincheap an chomhaontaithe réamhghníomhaigh – ag tairiscint seirbhísí go réamhghníomhach don phobal.• Éascófar rochtain ar eolas maidir le hacmhainní teanga.